

Gegoochel met cijfers

Op 8 juni bracht de VSNU een persbericht uit, over de studierendementen in de universitaire bachelorfase.¹ Van de studenten die in 2002 met hun studie begonnen, haalt 45,1% in vier jaar het bachelor-diploma. Maar er wordt niet bij verteld, dat 8,9% van de aankomende studenten hun studie al na één jaar gestaakt of onderbroken had en dat deze buiten het statistische plaatje zijn gehouden. Het werkelijke studierendement is dus slechts $100 / 108,9 \times 45,1\% = 41,4\%$. Ook wordt even buiten beschouwing gelaten dat de officiële cursusduur niet vier maar drie jaar is: om onbegrijpelijke redenen wordt het studierendement na drie verblijfsjaren niet gerapporteerd. Dat zal vermoedelijk onder de 20% liggen. De allerlaagste rendementen worden geboekt in de technische bacheloropleidingen. Maar dat is ook logisch, aldus de VSNU in haar rapportage, want die studies duren in de regel langer. Niet vermeld wordt dat de technische bacheloropleidingen wel een langere masterfase hebben, maar dat de cursusduur van hun bachelorfase gewoon drie jaar is.

Als de VSNU de belastingbetaler eerlijk had willen voorlichten, dan had zij moeten zeggen: "Aspirant-studenten moeten zich wel drie keer bedenken voordat ze een universitaire studie kiezen, want ze lopen een immens risico dat ze veel langer over de studie doen dan in het boekje staat." Maar neen, zij doet er alles aan om die risico's te verbloemen.

Dat streven spreekt ook uit het feit dat in de bijbehorende 'Fact-sheet' veel aandacht wordt besteed aan het feit dat vrouwen veel sneller studeren dan mannen. Daarmee suggereert zij dat mannen de studie best wat sneller kunnen afronden, als ze maar wat meer hun best zouden doen. Het is niet onmogelijk dat zij daarin gelijk heeft, maar vooralsnog is evenmin uitgesloten dat het tempoverschil tussen mannen en vrouwen door andere factoren verklaard wordt. Van de bèta-studies bijvoorbeeld is bekend dat alleen uiterst getalenteerde vrouwen voor zo'n moeilijke studie kiezen. Ja, en dan is het niet verwonderlijk dat ze het gemiddeld beter doen dan hun gemiddeld minder-getalenteerde manlijke collega's. Zolang dat niet is uitgezocht, is het nogal een goedkope truc om op de voorhand te suggereren dat het hogere studietempo van vrouwen aan hun grotere ijver mag worden toegeschreven en dat mannen er dus gewoon een schepje bovenop kunnen doen.

Ik concludeerde hierboven dat een aankomende student statistisch gezien slechts 41% kans heeft om met maximaal één jaar studievertraging een universitair bachelordiploma te halen. Maar zo zit het niet precies: er zit een ander addertje in het persbericht. In een verwaalde eindnoot aan het slot van de bijbehorende 'Fact-sheet' staat dat de opgegeven rendementscijfers uitsluitend betrekking hebben op de rechtstreekse aansluiters uit het VWO. Dat wil zeggen dat al diegenen die hun VWO-eindexamen reeds vóór 2002 hadden afgelegd maar pas in 2002 aan een universitaire studie begonnen, niet in de berekening zijn meegenomen. Degenen die anders dan op basis van een VWO-examen tot de universitaire bachelorstudie zijn toegelaten, zijn evenmin in de rendementsstatistieken verwerkt.

Als ik het goed begrijp, hebben de rendementscijfers dus uitsluitend betrekking op studenten die in 2002 VWO-eindexamen hebben gedaan, die september 2002 zijn ingestroomd in de bachelorfase van een W.O.-opleiding, die dus *niet* eerder in het hoger onderwijs gestudeerd hebben, en die zich september 2003 opnieuw voor dezelfde (of voor een andere) W.O.-opleiding hebben ingeschreven.

Het getuigt van een gebrek aan integriteit dat de VSNU in haar persbericht een veel te rooskleurig beeld geeft van de huidige prestaties van het universitaire onderwijsbestel. Daarmee wordt niet alleen de belastingbetaler maar ook de aspirant-student misleid.

Wes Holleman
weblog onderwijs 11-6-2007
www.onderwijsethiek.nl

¹ *Universiteiten willen meer succes in de bachelorfase.*
URL: <http://www.vsnunl.nl/web/show/id=93959/langid=43>.